

Zoo is dan de mensch niet »um seines Leibes willen Person.“ Maar hij is dit evenmin »um seiner Interessen willen.“ Ook dit standpunt heeft men getracht te verdedigen ¹⁾, hoewel op niet afdoende gronden.

Die leer komt hierop neer dat het eigenlijk de *belangen* van den mensch zijn die door de rechtsorde beschermd worden, alsof de rechtsorde niet den mensch in zijn geheel beschermt en daardoor dus zijne belangen, maar alsof de belangen, met de menschen als hunne organen, de bescherming verkrijgen en genieten, en alsof die belangen, toevallig geconcentreerd in den mensch, — welke omstandigheid niet eenmaal onverbiddelijke eisch is, — als 't ware ieder afzonderlijk voor zich een plaats in de rechtsorde veroveren en waar zij in den mensch hun orgaan vinden, dezen als zoodanig in de rechtsorde binnensleepen.

Ook deze leer mag geen aanspraak maken op juistheid. Uit het Romeinsche recht is U bekend, hoe de slaaf aanvankelijk geene of bijna in het geheel geene rechten had en vermogensobject was. Dit was zoo niet, omdat hij als mensch andere belangen had dan zijn heer en meester, belangen sui generis, maar met zijne belangen werd niet gerekend, omdat zij die van een slaaf waren. Niet naar de verschillende soorten van belangen, maar naar de plaats in de maatschappij werd de bescherming afgemeten die de mensch van de rechtsorde genoot.

Niet om zijns lichaams wille, noch door middel van zijn belangen, maar om zijne zij het al niet met het lichamelijk oog, desniettemin duidelijk waarneembare psychische eigenschappen, is de mensch rechtswezen. En hiermede is tevens het antwoord gegeven op de vraag: waarop het recht dan wel berust, zoo het niet een van Staatswege ver-

¹⁾ Men lezen bv. Dr. Bernatzik in het Archiv für öffentliches Recht 5er Band, 2es Heft. Kritische Studien über den Begriff der juristischen Person und über die juristische Persönlichkeit der Behörden insbesondere.